

Funcke: Selektivt presstöd är problematiskt

Medier. Frågan är hur långtgående villkor staten får ställa utan att åsidosätta grundläggande fri- och rättigheter? skriver Nils Funcke i en slutreplik till medieutredningens Anette Novak.

Nils Funcke, tryckfrihetsexpert

Fler debattartiklar av författaren

Publicerad: 16 december 2015 kl 09:19

REPLIK. Det var en något ovan och märklig upplevelse att få ett cv som motargument. Pinsamt för regeringens presstödsutredare Anette Novak och säkerligen plågsamt för innehavaren av cv:n, Hans-Gunnar Axberger.

Ur Axbergers reservation till presstödsutredningen har Anette Novak fiskat upp såväl tanken på en demokratibestämmelse som någon form av kvalitetskrav för att massmedium ska få del av flödet ur det statliga ymninghetshornet, presstödet.

Såväl nuvarande som föregående kulturminister har ivrat för att endast publikationer med ett demokratiskt grundhållning ska få statligt stöd. Axberger har instämt och uttryckt att endast de som "respekterar det demokratiska samhället grunder" bör få presstöd.

Grundtanken låter rimlig. Den som begär stöd får finna sig att acceptera villkoren eller avstå.

Men frågan är hur långtgående villkor staten får ställa utan att åsidosätta grundläggande fri- och rättigheter och om villkoren är förenliga med yttrandefrihetsgrundlagarnas förbud mot hindrande åtgärder och etableringsfriheten.

Högsta Förvaltningsdomstolens dom 2012 ger en indikation var gränsen bör sättas. Domstolen menar att regeringens beslut att inte bevilja Jehovas vittne statsstöd är olagligt och står i strid med regeringsformen och Europakonventionen.

Domstolen poängterar att respekten för religionsfriheten innebär att någon bedömning huruvida ett trossamfund bidrar till att upprätthålla och stärka grundläggande värderingar i samhället inte får innefatta en "närmare prövning och värdering av samfundets religiösa lära".

Gränsen för när ett stöd kan dras in bör gå vid upprepade brottsliga gärningar, inte för att någon propagerar för virriga läror om ett liv efter detta eller nödvändigheten av en blodig revolution.

Ett selektivt presstöd/mediestöd med eller utan en demokratibestämmelse är problematiskt även av hänsyn till den grundlagsfästa etableringsfriheten och förbudet mot hindrande åtgärder (se min första artikel).

Novak refererar Hans-Gunnar Axberger selektivt. Erfarenheterna från presstödsutredning fick honom att se problemen i vitögat och han öppnar för "generellt inriktade stödåtgärder" i stället för ett selektivt stöd.

Nils Funcke, tryckfrihetsexpert och tidigare sekreterare i Yttrandefrihetskommittén